VALENTE EDUCATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE IN STUDIUL LA CLASA

JUCANDU-NE IMPREUNA...

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Autori: Radu Andreea Roxana

Boarcăș Viorica

Jocul pentru copii reprezinta o activitate serioasa, caci jocul nu este doar o simpla distractie , ci prin joc copilul incearca fie transpunerea, fie transformarea lumii ce -l inconjoara. De aceea, de cele mai multe ori cand intrerupi jocul copilului, acesta va reactiona la fel ca un adult care este deranjat de la o munca deosebit de importanta. Jocul ofera copilului prilejuri de a trai experiente personale memorabile, descoperind lumea si viata intr-un mod placut si atractiv.

Scopul lucrarii este de a viza dezvoltarea copiilor intr-o maniera stimulativa in care procesele intelectuale si socio-emotionale se pot integra armonios cu implicarea adultului. Jocul, fiind o activitate atat de placuta pentru copii, adultul trebuie sa devina un partener de joaca placut si priceput. Prin exemplele de jocuri (Gaseste desenul, Copacul adoptat, Micul detectiv, De la mic la mare, Urmarirea fotografiei, Dati timpul inapoi) vrem sa evidentiem o atitudine, o stare de spirit colorata, bazata pe imaginatie, creativitate, nu pe material, jucarii sofisticate.

Jocul este vital pentru relatia parinte-copil, dar si pentru relatia dintre un adult si copilul pe care il are in grija. Beneficiile jocului sunt de ambele parti, caci din experienta ambele parti vor descoperi avantajele jocului. Jocul aduce cu el o stare de spirit aparte, pe care n o regaseti in nici o alta ac

tivitate.

Cuvinte cheie: copil,adult,joc, atitudine pozitiva,stare de bine,creativitate.

Descrierea problemei – aspecte generale despre joc

Ne amintim adesea de perioada copilăriei când cea mai mare parte a timpului era alocată jocului; joc de orice fel, singuri sau cu parteneri. Credeam că aşa cum părinţii merg la serviciu, jocul este responsabilitatea noastră, a copiilor şi trebuie să nu neglijăm această activitate indiferent că suntem bolnavi, plictisiţi sau că nu am mâncat încă. Daca petreci o zi intreaga cu un copil vei observa ca toata ziua el este ocupat cu jocuri, trecand de la unul la altul. Desi multi stiu ca activitatea de baza pentru copii este joaca, putin considera ca aceasta este importanta pentru dezvoltarea lor.

Joaca este o activitate importanta pentru dezvoltarea sociala, mentala si fizica a copilului. Jocurile educationale sunt importante pentru ca il mentin pe cel mic intr-o continua stare de invatare. Copiii cresc si isi sensibilizeaza simturile, isi intaresc muschii, isi coordoneaza vazul sau incearca sa isi controleze corpul prin joaca. Ei descopera lumea si pe ei insisi prin jocuri. Isi dezvolta noi aptitudini si devin tot mai competenti in ceea ce privesc capacitatile cognitive, sociale, emotionale, motorii, fizice si ligvistice. Aceste lucruri inseamna ca ,,*jocurile ajung sa modifice aproape toate ariile de dezvoltare ale unui copil*``. (Larousse, 2006)

Scopul studiului – importanta jocului pentru copil

Importanţa jocului în educarea copilului a fost sesizată încă din antichitate. Aristotel şi Platon vorbesc în scrierile lor despre valoarea educativă a jocului pentru copii, dar şi despre necesitatea implicării adultilor în desfăşurarea lui.

Implicarea adulţilor este diferită în funcţie de tipul de joc şi de vârsta copilului. Este demonstrat că nu numărul de jucării şi varietatea lor face copilul fericit, ci timpul activ alocat de părinţi/ educatori jocului alături de copil. De multe ori copilul se joacă cu anumite obiecte pe care imaginaţia lui le transformă în jucării. Acest lucru nu înseamnă că nu contează ce jucării se oferă copilului, ci mai mult faptul că activitatea de joc primeşte forţă prin participarea activă a unor adulti.

Jucăriile sunt importante, dar nu sunt indispensabile. Dacă atmosfera de joacă este plăcută orice se poate transforma în obiect de joacă. Dacă lipseşte atmosfera propice jocului

(relaxare, voie bună, destindere, bucurie), nici o jucărie, oricât ar fi ea de scumpă şi sofisticată, nu contribuie la starea de bine a copilului şi cu atât mai puţin la formarea şi dezvoltarea lui.

Timpul destinat jocului alături de copil poate fi fructificat la maximum dincolo de obiectivul jocului şi de petrecerea unui timp de calitate împreună (un timp de joacă limitat dedicat exclusiv copilului este mai important decât timpul nelimitat în care adultul este în preajma copilului doar fizic, sau şi mai rău încearcă să educe prin observaţii). În timpul jocului copilul poate fi motivat, încurajat, apreciat, învăţat să reacţioneze, să aştepte, să respecte, în timp ce adultul îl ghidează eficient, îl ajută să se descurce singur, să aibă iniţiativă, să ia decizii, îl solicită, îi incită curiozitatea, ii face copilaria mai frumoasa, mai bogata in impresii, emotii pozitive, trairi, experiente. (L. Cohen, 2012)

Atitudinea pozitivă, zâmbetul generat de voia bună şi de statutul de partener de joc sunt în sprijinul adultului în a transmite diferite mesaje care ajung mai bine în sufletul şi mintea copilului. Pentru toti cei implicati in educarea copiilor, nu este indicat sa adoptam o atitudine pasiva cu privire la dezvoltarea mentala a copilului si sa asteptam sa evolueze singur. Imbogatirea proceselor spontane si naturale ale inteligentei nu poate decat sa-I stimuleze potentialul si sa-I dezvolte dorinta de a experimenta, de a invata. Trebuie sa-l orientam pe copil sa fie creativ, sa-si foloseasca agerimea mintii. Educatia timpurie vazuta in aceasta maniera nu vizeaza <fabricarea> super-copiilor, ci dezvoltarea copiilor intr-o ambianta stimulativa, in care procesele intelectuale se pot integra armonios.

Metode de cercetare - exemple de buna practica

Jocurile pe care noi dorim sa le recomandam sunt la indemana oricarui adult. Unii adulti nu stiu cum sa faca sa transforme pana si drumul de la gradinita spre casa intr-o joaca placuta si instructiva. Pentru altii, jocul este ceva ce se poate invata, sau de care isi poate aduce cu placere aminte. Adultii care isi amintesc de jocurile copilariei lor, de ceea ce gaseau ei interesant si amuzant vor gasi cu siguranta solutii de a petrece timp de calitate, de a se juca cu copiii. In cadrul parteneriatelor cu parintii cadrele didactice doresc sa ii invete pe parinti jocurile de la clasa spre a le putea juca impreuna cu micutii si acasa.

Pentru desfasurarea acestor jocuri nu e nevoie neaparat de jucarii sofisticate, nu e nevoie sa avem toti lego, puzzle, uneori e de ajuns sa mototolim o hartie si sa facem din ea o mingiuta.

Noi vrem sa facem referire la o anumita atitudine, la o anumita stare de spirit fara de care jocul nu are culoare.

Dat fiind ca jocul este o activitate atat de complexa si de importanta pentru copil, adultul trebuie sa stie cum sa-i devina partener de joaca placut si priceput. Astfel:

- lasati-va haina de adult deoparte, lasati-l pe copil sa conduca jocul deoarece nu veti avea haz si il veti timora..;
- amuzati-va cu tot sufletul si fi-ti amuzant;
- entuziasmati-va ca si el, bateti din palme, radeti, cantati, discutati cu personaje imaginare, beti ceaiul imaginar din canute minuscule;
- lasati copilul sa preia initiative si rugati-l sa va explice el regulile jocului deoarece ii va face placere sa va conduca si va deveni din ce in ce mai dezinvolt;
- inlocuiti expresia ``asa ceva nu exista`` cu expresia ,,hai sa mai incercam o data``
- va sfatuim sa nu uitati ca in lumea speciala a jocului in care v-a acceptat, sunteti doar invitati si trebuia sa intrati in jocul imaginatiei lui, nu-l dezamagiti staruind sa ramaneti in realitate.

,,JOCUL URMARIREA FOTOGRAFIEI – Alegeti o fotografie dintr-un ziar sau o revista, de peferinta cu un decor destul de incarcat sau cu numeroase detalii. Jocul consta in cautarea unui numar cat mai mare posibil de obiecte care prezinta o caracteristica comuna. De exemplu , cel mai mare numar de obiecte din lemn, ori cel mai mare numar de obiecte de forma patrata, sau de obiecte ce pot fi umplute cu ceva. Adultul este cel care alege criterial si care i-l propune copilului, in functie de continutul fotografiei.``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL COPACUL ADOPTAT – Exista cu siguranta, aproape de gradinita sau de casa, un copac destul de mare. Stabiliti cu copilul, de preferinta spre sfarsitul iernii, ca acest copac sa devina unul dintre prietenii lui. Dati-i un nume impreuna, mergeti regulat sa-l vedeti, propuneti-i copilului sa-l deseneze. La intoarcerea acasa, sau la gradinita, povestiti despre ceea ce ati vazut. Aceasta va va da ocazia sa observati schimbarile copacului pe masura ce timpul trece, anotimpurile se succed, cresterea frunzelor, aparitia florilor, in ce ordine apar aceste schimbari.``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL MICUL DETECTIV – Asezati copilul in mijlocul unei camera, sali de grupa si cereti-i sa observe bine tot ceea ce-l inconjoara. Apoi spuneti-i sa iasa din incapere si, in timp ce este afara, schimbati un element din decor, fie mutand un obiect de la locul lui, fie facandu-l sa dispara. Dupa ce se intoarce in camera, copilul trebuie sa-si dea seama ce s-a schimbat. Daca ii este greu, puteti sa-l ajutati raspunzandu-i la cateva intrebari.``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL GASESTE DESENUL – Luati o carte cu poze sau o revista si descrieti-i copilului o poza sau un desen ales la intamplare. De exemplu: ,,vad un domn cu palarie neagra, vesta rosie, calare pe un cal negru, pe punctul de a intra intr-un rau``. Apoi inchideti cartea si dati-o copilului, care trebuie sa gaseasca cat mai repede ilustratia descrisa. Bineinteles, jocul este cu atat mai dificil, cu cat sunt mai multe desene sau fotografii in carte. Dar puteti, de asemenea, sa-l complicati daca descrieti doar elemente secundare ale desenului. .``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL DE LA MARE LA MIC – Porniti de la ceva destul de mare sau de complicat pentru a ajunge, treptat, la ceva mic sau simplu. De exemplu: ,,In gradinita este o bucatarie``. Copilul poate continua: ,,In bucatarie este un frigider`` si tot asa, in frigider ar putea fi un borcan care contine masline, care contin samburi, care au miez. Primul care nu mai are idei va propune un alt punct de plecare. Pentru a va amuza, nu este obligatoriu sa ramaneti in sfera realului, puteti stabili ca orice fantezie sa fie acceptata. .``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL DATI TIMPUL INAPOI – Acest joc este foarte simplu si permite copilului sa-si dea seama de scurgerea timpului. Alegeti un moment recent din cadrul zilei curente (masa de pranz de la gradinita) si cereti copilului sa-si aminteasca actiunile sau evenimentele care s-au produs exact inainte de acesta. Ar putea fi ceva de genul ,, Ce ai facut inainte de pranz?``/ ,,M-am spalat pe maini``/ ,,Si inainte de asta?``/ ,,Am colorat o fisa``/ ,,Esti sigur?``/ ,,A, nu, am strans creioanele colorate si le-am pus la loc``. Puteti juca acest joc in timp ce aruncati unul altuia o minge. Sau, dupa ce copilul a inteles principiul jocului, puteti apoi sa-l faceti atractiv, nu este obligatoriu sa ramaneti in sfera realului, puteti stabili ca orice fantezie sa fie acceptata. .``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

``JOCUL MI-E FRICA DE APA – Sau mai degraba de ,,A``. Principiul este foarte simplu. Spuneti copilului un sir de cuvinte: de fiecare data cand unul dintre ele contine, sau incepe cu ,,A``, copilul trebuie sa se prefaca speriat, sa-si acopere capul cu mainile, ca si cum i s-ar varsa o galeata cu apa pe cap, sau ca si cum l-ar prinde o ploaie iute. Dupa ce a inteles bine principiul jocului, puteti schimba, folosind sunetele ,,I< O< U``..``(Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012)

Concluzii

Atunci cand copilul nu vrea sau nu poate sa se joace, e un semn ca cel mic are o suferinta afectiva importanta, este trist, deprimat, nu ii mai face placere nimic. Jocul este ca un loc de munca pentru copii, dar ei nu doresc niciodata o zi libera decat daca ceva nu e in regula. Prin joc ne putem apropia de copiii nostri si putem restabili legatura dupa ce o perioada am pierdut apropierea. Putem creea o baza de atasament solida, le putem umple sufletul cu afectiune si incredere in noi si in viata.

Bibliografie:

Larousse, 2006, ``*Marele dictionar al psihologiei*``, Bucuresti, Editura Trei

L. Cohen, 2012, ``*Retete de jocuri. De ce si cum sa te joci cu copilul tau*``, Bucuresti, Editura Trei

Unitatea de Management al Proiectelor cu Finantare Externa, 2012, ``*Proiectul privind reforma educatiei timpurii*``, Bucuresti